

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

 О. Б. Жильцов

« 08 » 09 2017 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕШАНО

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

(на базі повної загальної середньої освіти)

III курс

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.  
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № 1746/17	
 (підпис)	(прізвище, ініціали)
« 20 » 17 р.	



А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) освітнього рівня (на базі повної загальної середньої освіти).

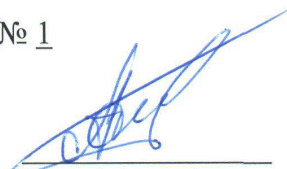
Розробник:

**Економова Ольга Серафимівна**, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від «07» вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності



(підпис)

О.С. Плохотнюк

## ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА .....	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ .....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни .....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни .....	7
<i>Тематичний план навчальної дисципліни III курс</i> .....	7
III. Програма навчального курсу .....	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни .....	10
<i>Навчально-методична карта дисципліни III курс</i> .....	10
V. Завдання для самостійної роботи студента .....	12
<i>Завдання для самостійної роботи студента III курс</i> .....	12
VI. Система поточного та підсумкового контролю .....	13
VII. Методи навчання .....	16
VIII. Методичне забезпечення курсу .....	16
IX. Екзаменаційні вимоги .....	16
Орієнтовний репертуар .....	18
XI. Рекомендована література .....	21
Основна література .....	21
Додаткова література .....	21

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньої програми підготовки бакалаврів з галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» (на базі повної загальної середньої освіти).

Навчальна дисципліна «Основний музичний інструмент. Фортепіано» містить такі розділи: 1) теоретичний (реалізується у ході індивідуальних занять із кожним студентом залежно від його здібностей та попередньої музичної підготовки); 2) практичний (здійснюється в ході індивідуальних аудиторних занять у процесі вивчення музичних творів та їх художнього виконання); 3) самостійна робота студентів (реалізується в конкретних завданнях для самостійного опанування у позааудиторних домашніх заняттях).

**Мета навчального курсу** – підготовка студентів до всебічного використання музичного інструмента в середніх загальноосвітніх навчальних закладах (на уроках музичного мистецтва і в позанавчальній роботі).

### **Завдання навчального курсу:**

1. Формування інтересу до педагогічної діяльності і самостійної роботи у процесі інструментальної-виконавської підготовки майбутнього фахівця.

2. Створення професійної основи для подальшої самостійної роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва засобами гри на музичному інструменті.

3. Оптимізація професійної підготовки вчителя музики в інтегрованій єдності музично-виконавського та педагогічного компонентів.

4. Накопичення музичного репертуару для проведення різних форм навчальної та позакласної діяльності у шкільних та культурно-освітніх установах.

5. Формування готовності вирішувати питання добору та інтерпретації дидактично-доцільних зразків національного та зарубіжного музичного мистецтва з урахуванням вікових можливостей школярів.

6. Виховання естетичних смаків та ціннісних орієнтацій студентів.

7. Формування індивідуального виконавського стилю майбутнього вчителя музичного мистецтва.

**Міждисциплінарний взаємозв'язок.** Засвоєння навчального курсу «Основний музичний інструмент» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: додатковий музичний інструмент; оркестровий клас; сольфеджіо; історія музики.

У результаті вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» у студентів мають бути сформовані такі фахові та загальні **компетентності**:

– *інструментально-виконавська* (вільне володіння музичним інструментом (інструментами) та здатність його використовувати у навчальній і концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; володіння методами навчання гри на музичних інструментах; здатність організувати інструментальне музикування школярів на уроках музичного мистецтва та в позанавчальний час);

– *світоглядна* (наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; загальнокультурна ерудиція, світогляд; розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії; збереження національних духовних традицій);

– *інформаційна* (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- і відеоматеріал у соціальній та професійній діяльності);

– *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху).

## СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

Курс	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів відповідних ECTS:</p> <p>III- 4</p> <p>Загальна кількість годин :</p> <p>III курс – 120</p> <p>Кількість годин на тиждень:</p> <p>III курс – 2</p>	<p>Шифр та назва галузі знань: 0202 – «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020204 – «Музичне мистецтво»</p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>Обов'язкова дисципліна</p> <p>Рік підготовки: 3 роки Семестри: 5 – 6</p> <p>Аудиторні (практичні) заняття: III курс-62</p> <p>Самостійна робота: III курс – 22</p> <p>Модульний контроль: III курс – 6</p> <p>Семестровий контроль: III курс – 30</p> <p>Вид підсумкового контролю: <i>Екзамени</i> VI сем.;</p>

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»**

<b>III курс</b>								
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семестровий контроль	Практичних	Модульний контроль	Самостійна робота
<b>V СЕМЕСТР</b>								
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9: Вдосконалення та закріплення виконавських навичок</b>								
9.1	Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів	13	8			8		5
9.2	Педагогічно-виконавський задум	13	8			8		5
	МКР	2					2	
<b>Разом</b>		<b>28</b>	<b>16</b>			<b>16</b>	<b>2</b>	<b>10</b>
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 10: Структура та драматургія дитячих творів різних жанрів</b>								
10.1	Драматургія сонатної форми	15	9			9		6
10.2	Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики	15	9			9		6
	МКР	2					2	
<b>Разом</b>		<b>32</b>	<b>18</b>			<b>18</b>	<b>2</b>	<b>12</b>
<b>Усього за V семестр</b>		<b>60</b>	<b>34</b>			<b>34</b>	<b>4</b>	<b>22</b>
<b>VI СЕМЕСТР</b>								
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 11: Фортепіанно-художня виразність</b>								
11.1	Розширення музичного світогляду	7	7			7		
11.2	Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару	7	7			7		
	МКР	1					1	
<b>Разом</b>		<b>15</b>	<b>14</b>			<b>14</b>	<b>1</b>	
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 12: Удосконалення та закріплення фортепіанно-художніх навичок</b>								
12.1	Опанування різних форм звуковидобування	7	7			7		
12.2	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень	7	7			7		
	МКР, семестровий контроль	31			30		1	
<b>Разом</b>		<b>45</b>	<b>14</b>		<b>30</b>	<b>14</b>	<b>1</b>	
<b>Усього за VI семестр</b>		<b>60</b>	<b>28</b>		<b>30</b>	<b>28</b>	<b>2</b>	
<b>УСЬОГО за III курс</b>		<b>120</b>	<b>62</b>		<b>30</b>	<b>62</b>	<b>6</b>	<b>22</b>

### **III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»**

#### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9 (III КУРС, V СЕМЕСТР)**

##### **Вдосконалення та закріплення виконавських навичок**

Тема 9.1. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.

Формування виконавських навичок на п'єсах шкільного репертуару (слухання 1-7 клас). Знання особливостей звуковидобування в творах різних жанрів, стилів. Художньо-виразне виконання творів з слухання у відповідності до стилю.

Тема 9.2. Педагогічно-виконавський задум.

Аналіз стильових особливостей виконання всієї програми. Репетиційна робота щодо реалізації художнього замислу.

**Основна література:** 1 – 5

**Додаткова література:** 1-8 .

#### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 10 (III КУРС, V семестр)**

##### **Структура та драматургія дитячих творів різних жанрів**

Тема 10.1. Драматургія сонатної форми.

Аналіз структури творів виконуваної програми. Ознайомлення з драматургією сонатного алєгро.

Тема 10.2. Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики.

Перекладання сучасної оперно-симфонічної музики. Вміння імпровізувати за даною гармонічною схемою. Оволодіння навичками спрощення та ускладнення фактури акомпанементу. Формування гнучкості природності інтонації. Формувати вміння володіти різноманітними ритмічними формулами джазової музики.

**Основна література:** 1 – 5.

**Додаткова література:** 1-8 .

#### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 11 (III КУРС, VI СЕМЕСТР)**

##### **Фортепіанно-художня виразність**

Тема 11.1. Розширення музичного світогляду.

Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів. Характеристика рис кожного музичного твору. Визначення інтонаційної,



динамічної, ритмічної функції артикуляції. Закріплення навичок кантиленного звуковидобування.

Тема 11.2. Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару.

Удосконалення роботи над технічним розвитком студентів, розвинення різних видів техніки. Опанування сучасних ритмів на основі вивчення та осмислення різноманітних ритмічних схем та формул дитячої музики.

**Основна література:** 1 – 5.

**Додаткова література:** 1-8 .

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 12 (III КУРС, VI СЕМЕСТР)**

### **Удосконалення та закріплення фортепіанно-художніх навичок**

Тема 12.1. Опанування різних форм звуковидобування.

Удосконалення навичок кантиленного звуку. Читання з листа творів з модуляцією, складним ритмом. Оволодіння вмінням якісного звуковидобування, динаміки, штриха, фразування, виразності, виконання музичних творів різних за стилем, змістом, характером.

Тема 12.2. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.

Розвиток самоконтролю за своїми діями, грою та інтонаційною і образною точністю виконання. Вміння дати емоційно-образну та раціонально-логічну оцінку власному виконанню музики. Творче ставлення до музичних творів, враховуючи характерні риси кожного твору програми.

**Основна література:** 1 – 5.

**Додаткова література:** 1-8 .

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ  
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»**

Аудиторні (практичні) заняття – 62 год. Самостійна робота – 22 год. Модульний контроль – 6 год.

Семестровий контроль - **30 год.**

	V семестр				VI семестр			
Модулі	Змістовий модуль 9		Змістовий модуль 10		Змістовий модуль 11		Змістовий модуль 12	
Назва модуля	Удосконалення і закріплення виконавських навичок		Структура та драматургія творів різних жанрів		Фортепіанно-художня виразність		Удосконалення та закріплення фортепіанно-технічних навичок	
К-сть балів за модуль	203 бали		224 бали		172 бали		172 бал	
Заняття №	1 – 8	9 - 16	17 - 25	26– 34	1 – 7	8 - 14	15 – 21	22 – 28
Теми занять та кількість балів	Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів	Педагогічно-виконавський задум	Драматургія сонатної форми	Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики	Розширення музичного світогляду	Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару та етюдах	Опанування форм звуковидобування	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень
Відвідування	4б.	4 б.	4,5 б.	4,5 б.	3,5 б.	3,5 б.	3,5 б.	3,5б
Робота під час занять	80 б.	80 б.	90 б.	90 б.	70 б.	70 б.	70 б.	70 б.
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	-	-	-	-
Види поточного контролю	25 б.		25 б.		25 б.		25 б.	
Рейтинговий бал	Усього за V семестр – 427 бали				Усього за VI семестр – 344 бали			

Підсумковий контроль	–	Екзамен – 40 балів
Коефіцієнт	Усього за період роботи до екзамену – <b>771 балів</b> (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – <b>12,85</b> )	

## V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

### III курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тема 9.1. Формування виконавських навичок на п'єсах дитячого репертуару. Знання особливостей звуковедення у творах різних жанрів, стилів.	5	Нотна література	Прослуховування	5
2.	Тема 9.2. Інтерпретаційна модель музичного твору. Аналіз стильових особливостей виконання програми. Твори кантиленного характеру. . Емоційно-образний зміст музичних творів. .	5	Нотна література	Прослуховування	5
3.	Тема 10.1. Аналіз структурних творів виконуваної програми. Ознайомлення з драматургією сонатного алегро.	6	Нотна література	Прослуховування	5
4.	Тема 10.2. Вміння імпровізувати за даною гармонічною схемою. Оволодіння навичками спрощення та ускладнення фактури акомпанементу. Формування гнучкості та природності інтонації.	6	Нотна література	Прослуховування	5
.					
.					
.					
	<b>Усього за навчальний рік</b>	<b>22</b>			<b>20</b>

## VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення бакалаврів з дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь і навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

### Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Види діяльності	Курс	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
Відвідування інд. занять	III	0,5	62	31
Робота під час занять	III	10	62	620
Модульні контрольні прослуховування	III	25	4	100
Самостійна робота	III	5	4	20
Всього без підсумкового контролю	III			771

## Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
<b>A</b>	<b>90 – 100</b> балів	<b>Відмінно</b> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
<b>B</b>	<b>82 – 89</b> балів	<b>Дуже добре</b> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
<b>C</b>	<b>75 – 81</b> балів	<b>Добре</b> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
<b>D</b>	<b>69 – 74</b> балів	<b>Задовільно</b> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
<b>E</b>	<b>60 – 68</b> балів	<b>Достатньо</b> – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
<b>FX</b>	<b>35 – 59</b> балів	<b>Незадовільно з можливістю повторного складання</b> – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
<b>F</b>	<b>1 – 34</b> балів	<b>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</b> – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**Розподіл балів за темами змістових модулів,  
що присвоюються студентіві упродовж вивчення навчального курсу  
«Основний музичний інструмент»**

**ІІІ КУРС**

<b>V семестр</b>					
<b>Змістовий модуль 9</b> (практичні заняття + самостійна робота)			<b>Змістовий модуль 10</b> (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 9.1	Тема 9.2	<b>МКР</b>	Тема 10.1	Тема 10.2	<b>МКР</b>
89	89	25	99,5	99,5	25
203 бали			224 бали		
Усього за V семестр без урахування коефіцієнта – 427 бали					

<b>VI семестр</b>					
<b>Змістовий модуль 11</b> (практичні заняття + самостійна робота)			<b>Змістовий модуль 12</b> (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 11.1	Тема 11.2	<b>МКР</b>	Тема 12.1	Тема 12.2	<b>МКР</b>
73,5	73,5	25	73,5	73,5	25
172 бали			172 бали		
Усього за VI семестр без урахування коефіцієнта – 344 бали					

**Усього за період роботи до екзамену – 771 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 12,85). Екзамен – 40 балів.**

## VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

### I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

#### 1. За джерелом інформації:

- *словесні*: пояснення, розповідь, бесіда.
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості тощо).

## VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Робоча навчальна програма з дисципліни .
2. Нотна література.
3. Мистецтвознавча література з проблем інструментального виконавства.
4. Методична література з навчання гри на фортепіано.
5. Аудіо- та відеозаписи занять і концертних виступів видатних педагогів та виконавців

## IX. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

Програма екзамену складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, яка повинна максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури.

Програма екзамену повинна включати:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (сонатне алегро, класичні варіації, рондо, частина концерту);
- п'єсу;
- твір шкільного репертуару.



Усі твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музики, музичного керівника.

Виконання поліфонічного твору дає можливість показати володіння навичками поліфонічного мислення, різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами.

Велика форма (сонати, рондо, концерти) вимагає від студента вміння опанувати драматургією музичного образу і надає можливість здобути навички концептуального мислення.

П'єси – уміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, різноманітних за жанром, використовуючи різні засоби музично-художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка) та уміти реалізувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

Твір з програми слухання музики у школі має практичне спрямування і вимагає застосування знань програмного матеріалу під час виконання завдань з вивчення музичного репертуару.

Викладач диференційовано підходить до складання програм для студентів.

Екзаменаційні програми студентів з основного музичного інструменту (фортепіано) обговорюються на засіданні кафедри на початку навчального року.

### **Зразки екзаменаційних програм**

I. Бах Й.С. Прелюдія та фуга Ре мажор  
Гайдн Й. Соната Мі мінор I ч.  
Кабалевський Д. Прелюдія Ля мінор  
Ревуцький Л. Колискова

II. Скорик М. Прелюдія та фуга Мі мінор  
Бетховен Л. Соната Ля мажор, I ч.  
Косенко В. Менует № 2 , тв. 3  
Завадський В. Українська шумка

## Х. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

### ЕТЮДИ

#### III рік навчання

- Беренс Г. Тв.70.50 маленьких фортепіанних п'єс без октав: №№31,33, 43, 44, 47, 48, 50.  
Беркович І. Альбом "Юний музикант". Розд. 4. Етюди: №№ 11- 21. Маленькі етюди: №№ 15- 32.  
Гедіке О. Тв. 6. 20 маленьких п'єс для початківців: № 5. Тв. 32. 40 мелодійних етюдів для початківців: №№ 11, 12, 15, 18, 19, 24. Тв. 46. 50 легких п'єс для фортепіано. Зош.2: №27 Тв. 47. 30 легких етюдів: №№2, 7, 15. Тв. 59. Етюд № 14.  
Гнесіна О. Етюди на стрибки: №№ 1- 4.  
Гречанінов О. Тв. 98. Дитячий альбом: Етюд Мі мажор. Тв.123. Намисто: Етюд Соль мажор.  
Зірінг В. Тв. 36. Етюд № 2.  
Лекуппе Ф. Тв. 17. Азбука. 25 легких етюдів: №№3, 6, 7, 9, 18, 21, 23.  
Лемуан А. Тв. 37. Етюди №№ 1, 2, 6, 7, 10, 17, 27.  
Лешгорн А. Тв. 65. Вибрані етюди для початківців: №№ 3, 5-7, 9, 27, 29.  
Черні К. Вибрані фортепіанні етюди. Під ред. Г.Гермера. Ч.1: №№ 10, 11, 13- 18, 20, 21, 23- 29, 40.  
Етюди для фортепіано. Вип. 2. Ред. В. Дельнової (за вибором).  
Беркович І. Маленькі етюди: №№ 33- 40.  
Гедіке О. Тв. 32. 40 мелодійних етюдів для початківців: №№ 23., 29-32. Тв. 47. 30 легких етюдів: №№ 10, 16, 18, 21, 26. Тв. 58. 25 легких п'єс: №№ 13,18, 20.  
Гнесіна О. Маленькі етюди для починаючих. Зош. 4: №№31, 33.  
Григорян Г. Два етюда .  
Зірінг В. Тв. 36. Етюди: №№ 1, 2.  
Лак Т. Тв. 172. Етюди: №№ 5, 6, 8.  
Лемуан А. Тв. 37. Етюди: №№ 4, 5, 9, 11, 12, 15, 16, 20- 23, 35, 39.  
Лешгорн А. Тв. 65. Вибрані етюди для починаючих (за вибором).  
Майкапар С. Тв. 33. Мініатюри: Біля моря вночі.  
Черні К. Тв. 821. Етюди: №№5, 7, 24, 26, 33, 35. Вибрані фортепіанні етюди. Під. Ред. Г. Гермера. Ч. 1: № 17,18, 21- 23, 25, 26, 28, 30- 32, 34- 36, 38, 41- 43, 45, 46.

### П'ЄСИ

#### III рік навчання

- Аверченко А. Три мініатюри.  
Барток Б. Дітям. Зош. 1: №№ 1- 3, 5- 7. Мікрокосмос. Зош.1, 2 (за вибором).  
Беркович І. Румунська пісня.  
Бетховен Л. Екосези: Мі-бемоль мажор, Соль мажор .  
Благой Д. Альбом п'єс. Зош. 1: Прогулянка, Жарт.  
Бойко Р. Маленька сюїта: Зелені карпати, Стара хата, Думка .  
Виноградов Ю. Танок ляльки.  
Волков В. 30 п'єс для фортепіано Вечірня пісня. Чотири п'єси.  
Гайдн І. Менует Соль мажор.  
Гедіке А. Тв. 6. №№ 5, 8, 15, 19. Тв. 58. Прелюдія.  
Гендель Г. Арія ре мінор, Менует мі мінор.  
Глієр Р. Арлекін.  
Гнесіна О. П'єси- малюнки: № 10. Казочка.

Голубєв Є. Тв. 27. Колискова.  
 Гречанінов О. Тв. 98. Дитячий альбом (твори за вибором).  
 Тв. 123. Намисто (за вибором).  
 Дваріонас Б. Маленька сюїта: Прелюдія  
 Дроздов О. В Башкирії, Українська пісня  
 Жербін М. Косолапий ведмедик  
 Жилінський А. Дятел та зозуля, Танок  
 Кабалевський Д. Тв. 27. Вибрані п'єси: Старовинний танок.  
 Барвинський В. Дош.  
 Барток Б. Вибрані дитячі п'єси (за вибором). Дітям: Зош. 1: №№ 13- 15, Зош. 2: №№ 23, 26- 28 . Мікрокосмос. Зош. 2, 3 (за вибором).  
 Бетховен Л. П'ять шотландських народних пісень (за вибором).  
 Гайдн І. Дві п'єси: Фа мажор, Мі- бемоль мажор.  
 Геворкян Ю. Альбом дитячих п'єс для фортепіано (за вибором).  
 Гедіке О. Тв. 6. 20 маленьких п'єс для починаючих: №14.  
 Гендель Г. Три менуета: Фа мажор, ре мінор.  
 Глінка М. Полька, Почуття.  
 Глієр Р. Тв. 43. Маленький марш.  
 Гнесіна О. П'єси- картини: № 4. Зі стрибалкою, № 9. Засяяло сонечко.  
 Гречанінов О. Тв. 118. Східний наспів.  
 Дваріонас Б. Маленька сюїта: Вальс соль мінор, Млин, Прелюдія.  
 Живцов А. У печері. Анютини оченята. Вальс  
 Кабалевський Д. Тв. 27. Токатина . Тв. 39. Клоуни.  
 Кирвер К. Сонце сідає за море.  
 Коломієць А. Козачок.

## ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ

### Ш рік навчання

Бах І.С Нотний зошит Анни Магдалени Бах: Менует Соль мажор, Менует ре мінор, Волинка Ре мажор, Полонец соль мінор № 2.  
 Бем Г. Менует.  
 Бланжині Ф. Арієта.  
 Беркович І. Поліфонічні п'єси.  
 Гендель Г. Дві сарабанди: Фа мажор, ре мінор. Менует.  
 Гольденвейзер О. Тв. 16. № 13 Фугета.  
 Кореллі А. Сарабанда.  
 Кригер І. Менует.  
 Лисенко М. Українська пісня.  
 Павлюченко В. Фугета.  
 Свиридов Г. Альбом п'єс для дітей: Колискова пісенька.  
 Слонов Ю. П'єси для дітей: Прелюдія.  
 Шишаков Ю. Канон.  
 Щуровський Ю. Канон.  
 Антюфєєв Б. Пісенька.  
 Арман А. Фугета До мажор.  
 Бах І.Х. Алегрето.  
 Бах Ф.Е. Менует.  
 Ботяров Є. Канон.

Гендель Г. Алеманда.  
Герштейн Г. Канон ля мінор.  
Гольденвейзер О. Тв. 15. Фугета № 13.  
Іванов- Радкевич М. Вісім поліфонічних двоголосних п'єс: №№ 3, 6.  
Карташов М. Щира розмова.  
Кірнбергер І. Менует Мі мажор.  
Кореллі А. Сарабанда мі мінор.  
Кребс І. Пасп'є, Менует.  
Кригер І. Сарабанда.  
Кунау І. Сарабанда.

## ТВОРИ ВЕЛИКОЇ ФОРМИ

### III рік навчання

Беркович І. Школа гри на фортепіано: Сонатина Соль мажор.  
Бетховен Л. Сонатина Соль мажор, ч.1, 2.  
Благой Д. Альбом п'єс: Маленькі варіації соль мінор.  
Гедіке О. Тв. 36. Сонатина До мажор, Тв. 46. Тема з варіаціями.  
Діабеллі А. Сонатина Фа мажор.  
Жилінський А. Сонатина Соль мажор.  
Жупанович Л. Варіації на тему дитячої пісні.  
Кабалевський Д. Тв. 51. Варіації Фа мажор.  
Клементі М. Тв. 36. №1. Сонатина До мажор.  
Лукомський Л. Сонатина Ре мажор.  
Плейсль І. Сонатина Ре мажор.  
Раков М. Сонатина Ре мажор.  
Салютринська Т. Сонатина Соль мажор.  
Андре А. Тв. 34. Сонатина № 5 Фа мажор, ч. 1.  
Беркович І. Сонатина До мажор.  
Бетховен Л. Сонатина Фа мажор.  
Благой Д. Альбом п'єс: Маленькі варіації Ля мажор.  
Глієр Р. Тв.43. Рондо.  
Гнесіна О. Тема та шість маленьких варіацій Соль мажор.  
Діабеллі А. Тв. 151. Сонатина № 1: Рондо.  
Кабалевський Д. Тв. 27. Сонатина ля мінор.  
Моцарт В. Сонатина соль мінор.  
Раков М. Сонатина До мажор.  
Рожавська Ю. Сонатина ч. 2.  
Сільванський М. Легкий концерт Соль мажор.  
Сорокін К. Тема з варіаціями ля мінор.  
Фоглер Г. Концерт До мажор.  
Чимароза Д. Сонатина ре мінор.

## **XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

### **Основна література**

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. – М.: Музыка, 1978. – 287 с. 2 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв
2. Голубовская Н. И. Искусство педализации. – Л.: Сов. композитор, 1985. – 96 с. Посилання на електронний варіант: <http://kubg.edu.ua/4872/>
3. Кабалецький Д. Б. Про трьох китів та про інші цікаві речі. – К.: Муз. Україна, 1973. – 190 с. 8 екзмп. В бібліотеці Інституту мистецтв
4. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента.: навч.-метод. посібник для студентів В.Н.З.. К.: Київський ун-т імені Б.Грінченка ,2013.- 100с.(30 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв.
5. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры. 5-е изд. –М.: Музыка,1987-238с. 2 экз. в бібліотеці Інститута мистецтв.

### **Додаткова література**

- 1 Курковский Г. В. Питання фортепіанного виконавства. Збірник статей. – К.: Муз. Україна, 1983. - 139 с.
- 2 Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. – М.: Искусство, 1985. – 144с. .
3. Малиновская А. В. Класс основного музыкального инструмента. Искусство фортепианного интонирования. Учебное пособие для вузов. – М.: Искусство, 2005. – 379 с.
4. Маргулис В. И. Об интерпретации произведений Бетховена. – М.: Музыка, 1991. – 75 с.
5. Милич Б. Е. Воспитание ученика-пианиста в 5-7 классах ДМШ. – К.: Муз. Україна, 1982. – 86 с.
- 6 Милич Б. О. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів. – К.: Муз. Україна, 1971. – 62 с.
- 7 А. Мартинсен; [ пер. с нем. В. Л. Михелис ]; ред. Л. И. Ройзмана. – М.: Музыка, 1977. – 127 с.
8. Савшинский С. И. Пианист и его работа / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 185 с.